

גורם אחראי:

רמ"ל טו"ש

פקודת נציבות

בתוקף מתאריך: 1.5.01

פרק: 03 - בתי הסוהר

ת' עדכון אחרון: 10.7.05

מס' הפקודה: 03.14.00

שמירת השבת וחגי ישראל

1. א. שירות בתי הסוהר כמוסד ממלכתי יפעל לשמירת השבת והחגים בבתי הסוהר ולאור זאת פעולות שאין הכרח בטחוני לבצען בשבת או בחג יידחו למוצאי השבת/חג או למחרתו.
- ב. הסוהרים נדרשים בעת עבודתם להתייחס בכבוד הראוי לשבתות ולחגים, ולהשתדל להימנע מביצוע מעשים בפומבי שאינם כרוכים בעבודתם ואשר יש בהם חילול השבתות והמועדים, ופגיעה ברגשות סוהרים ואסירים שומרי שבת.
- ג. במגמה להקל על שמירת השבת בבית הסוהר, ייעשה מאמץ להיעזר בסוהרים שאינם יהודים, לצורך ביצוע משימות הכרוכות בחילול שבת/חג אשר אינם בגדר פיקוח נפש או ספק פיקוח נפש. משימות אלו יבוצעו כחלק מהתפקיד אליו ישובצו ולא כתוספת לתפקידם.
- ד. ככלל יש להשתדל לבצע את חילופי משמרות הסוהרים לפני השבת והחג.
- ה. ייעשה מאמץ לסייע לסוהר שומר שבת למלא את תפקידו בשבת כנדרש ובאופן המותר על פי כללי ההלכה, כמפורט בפרק דת שבנוהלי מינהל טו"ש.
- ו. הבסיס ההלכתי לביצוע עבודות שונות בשבת הנדרשות לתפעול של בית הסוהר ואינן ניתנות לדחייה, הוא היתר עשיית מלאכה לצורך פיקוח נפש או ספק פיקוח נפש.
- היתר זה מתאים יותר לבית סוהר בדירוג ביטחוני מרבי, בו מוחזקים אסירים המסוכנים יותר לשלום הציבור.
- לאור זאת תישקל בחיוב כל בקשה של סוהר שומר שבת המשרת בבית סוהר בדירוג בינוני או מזערי לעבור לשרת, לפי בקשתו, בבית סוהר בדירוג ביטחון מרבי מטעמי שמירת השבת וכן תישקל בחיוב בקשת סוהר חדש שומר שבת, להיות מוצב בבית סוהר בדירוג ביטחון מרבי ובתנאי שהדבר אפשרי מבחינה תקנית.

1. אין לחייב סוהרים יהודים להתגלח או להסתפר בשבתות וביום טוב מפאת קדושתם, וכמו כן בימים שעל-פי ההלכה אין להתגלח ולהסתפר בהם.
2. השבתות והמועדים הנם ימי מנוחה מלאים לאסירים. בימים אלו, בהתאם לזמני הכניסה והיציאה של השבת והמועד, תופסקנה כל עבודות האסירים – פרט לחלוקת אוכל, ניקיון האגף (למעט שטיפה), עבודות מטבח המותרות, ופרט לעבודות דחופות לצורך תיקון תקלות במערכות רגישות אשר לא ניתן לדחותן למוצאי שבת וחג ואשר אי ביצוען המיידני עלול לגרום לפגיעה חמורה בביטחון בית הסוהר ולהגיע לכדי ספק פיקוח נפש.
3. א. חופשות אסירים, הכוללות את יום השבת והחגים, תינתנה ביום שישי או בערב חג לפני כניסת השבת/החג ותסתיימנה לאחר צאת השבת או החג, בשעה שתאפשר הגעת האסיר מבית הסוהר לביתו וחזרתו לבית הסוהר ללא צורך בחילול שבת או החג בהתחשב במקום הימצאותו בעת החופשה.
- ב. אם אסיר שומר מצוות נדרש לפי תנאי חופשתו להתייצב בשבת או בחג בתחנת משטרה, יפנה לרב בית הסוהר. רב בית הסוהר יפנה לקצין אסירים ביחידה (בהעתק לרב הראשי לשב"ס), כדי שהאחרון יפנה לק' אסירים מחוזי. ק' אסירים מחוזי יפנה למחלקת מודיעין במשטרה לשינוי תנאי החופשה או שינוי במועד ההתייצבות.
4. אין לעשן בשבת ובחג במקומות ציבוריים. יותקנו שלטים המורים על איסור זה.
5. נר לכבוד שבת/חג יודלק בבית הכנסת ו/או בחדר האוכל לפני כניסת השבת /החג.
6. א. יש לאפשר לסגל שאינו נמצא בתפקיד להשתתף בתפילות שבת וחג בבתי הכנסת שביחידות.
- ב. יש לאפשר לאסירים להשתתף בתפילות השבת והחג בבית הכנסת שבאגף, פרט לאסירים אשר מטעמי ביטחון לא ניתן לשלבם בתפילות בבתי הכנסת.
7. בימי השבת והחגים תוגשנה (במידת האפשר) ארוחות חגיגיות לסגל ולאסירים. ייעשו הסידורים המתאימים על מנת לאפשר למשתתפים בתפילות השבת לקבל את ארוחותיהם לאחר התפילות.
8. אין לבצע אירועי תרבות שיש בקיומם חילול שבת וכן אין להקרין סרטים בשבת לסגל ולאסירים.

שמירת השבת**במטבח**

9. א. בכל מטבח ייתלה לוח זמני כניסת ויציאת השבת. בנוסף לכך אחראי רב היחידה ליידע את אחראי המטבח מתי עליו לסיים את הכנת המזון לשבת.
- ב. כל האוכל חייב להיות מבושל ביום שישי. סירי התבשילים יונחו על גבי הפלטה לפני שבת.
- ג. אין להשאיר אש גלויה בשבת במטבח. הגז יהיה מכוסה בפלטה אשר תחצוץ בין האש לסירים שעליה.
- ד. חיתוך הלחם לפרוסות יבוצע לפני שבת.
- ה. רצוי לפתוח את כל קופסאות השימורים לפני שבת.
- ו. בחדרי קירור בהם כתוצאה מפתחת הדלת מפסיק הקירור לפעול ולאחר נעילת הדלת מתחיל הקירור לפעול מחדש, יש לנטרל לפני שבת את הכפתור שמעל לדלת על מנת שהקירור יעבוד בשבת.
- ז. הכנת תה וקפה לפני השבת: השתייה תוכן לפני שבת ותונח לפני שבת על גבי הפלטה. לחילופין יש להכין תמצית תה לפני השבת.
- ח. אחראי מטבח ינעל את מחסני המזון לפני שבת.
- ט. אין להשתמש בתנור בשבת ואין לנגוע בכפתורי התנור.
- י. אין להשתמש בעגלת חימום מזון בשבת (אמבטיית חימום).
- יא. אין לשים בשבת שום דבר מזון ישירות על גבי הפלטה אף אם הדבר מתבצע על ידי מי שאינו יהודי.
- יב. בשבת כל עוד הסירים הם על גבי הפלטה אין לבצע את הפעולות הבאות:
- (1) אין לערבב את התבשילים.
 - (2) אין להוסיף מים לתבשיל.
 - (3) אין להוסיף מלח ותבלינים לתבשיל אלא בהתאם לאמור בסעיף קטן יד' שלהלן.
 - (4) אין להוסיף תבשילים וכל דברי מזון אחרים לתוך התבשיל.
- יג. אין להוריד סיר מהפלטה בשבת עד סוף השימוש.
- יד. ניתן להוסיף מלח ותבלינים לתבשיל רק אם הוא בכלי שני, כלומר הסיר הורד מהאש והתבשיל הועבר לסיר אחר (כלי שני).
- טו. אין לחמם מים בשבת לצורך שטיפת הכלים וכן לכל צורך אחר.
- טז. שטיפת כלים בשבת:

- (1) שטיפת כלים וסירים שאינם לצורך ארוחה בשבת תבוצע רק לאחר צאת השבת. במידה וקיימת בעיה תברואתית, השיטה תעשה על ידי אסיר שאינו יהודי בלבד.
- (2) כלים לצורך השבת יישטפו בתמיסת סבון נוזלית בלבד ולא בסבון.
- יז. מותר לטאטא את המטבח בשבת אך אין לשטוף את המטבח בשבת.
- יח. אין להוביל מזון בשבת ברכב מנועי.
- יט. אין לומר למי שאינו יהודי לבצע בעבור יהודים פעולות האסורות לביצוע בשבת/חג אלא במקרים בהם צוין הדבר במפורש בפקודה זו.
- כ. אין להדליק ולכבות אור בשבת במטבחים ובחדרי האוכל.

נאמני כשרות

10. א. ההשגחה על שמירת הכשרות במטבח בימי שבת תבוצע בהתאם לפקני"צ 01.22.00 – "שמירת הכשרות בשירות בתי הסוהר" ובאמצעות סוהרים נאמני כשרות בבתי סוהר בהם לא נמצאים משגיחי כשרות בשבת.
- ב. סוהר "נאמן כשרות" – סוהר יהודי שומר מצוות אשר קיבל הכשרה מתאימה לתפקיד "נאמן כשרות" ואושר למלא תפקיד זה ע"י הרבנות הראשית לשב"ס.
- ג. אופן איתור ומינוי סוהרים נאמני כשרות והכשרתם:
- (1) איתור סוהרים נאמני כשרות ייעשה באמצעות רב היחידה בשיתוף מש"א יחידתי.
- (2) העסקת נאמן כשרות תהיה על סמך קבלת חו"ד והמלצה מרב היחידה.
- (3) סוהרים "נאמני כשרות" יעברו השתלמות מתאימה ויוסמכו לתפקיד ע"י הרבנות הראשית לשב"ס.
- (4) רב היחידה יודא איוש מלא של נאמני הכשרות ביחידה על פי הצורך הקיים. במקרה שמסתמן מחסור בנאמני כשרות בב/ס, רב בית הסוהר יאתר סוהר שימש כנאמן כשרות וידאג להכשרתו בקורס המחוזי וביום העיון הארצי.
- (5) רבנים בכירים יקיימו ימי עיון בנושאי כשרות לנאמני כשרות אחת לשלושה חודשים לפחות.

ד. אופן פעילות סוהרים נאמני כשרות:

- (1) סוהרים נאמני כשרות יועסקו בשבת ובחג.
 - (2) נאמן הכשרות יגיע למטבח כחצי שעה לפני כניסת השבת ובזמנים אשר יקבעו ע"י רב היחידה.
 - (3) זמן ההעסקה הכללי של נאמן הכשרות ביום שבת הוא שמונה שעות לכל היותר.
 - (4) רב היחידה יוציא לוי"ז לשעות העסקת נאמן הכשרות ויפיץ אותו למפקד ב/ס ולרב הראשי.
 - (5) אחת לשבועיים ייפגש נאמן הכשרות עם רב בית הסוהר לקבלת הנחיות ולתדרוך.
 - (6) מידי שבוע, נאמן הכשרות יעביר דיווח לרב בית הסוהר על הכשרות בשבת החולפת, באמצעות טופס בקרת כשרות (ראה נספח). רב היחידה יעביר את הטופס החתום על ידו- לחתימת מפקד ב/ס. עותק מהטופס יועבר גם לאחראי המטבח.
 - (7) נאמן הכשרות יוודא כחצי שעה לפני כניסת השבת/המועד את מוכנות המטבח וחדרי האוכל בתחומים המפורטים בנספח וייתן מענה הלכתי בסיסי לבעיות המתעוררות.
- ה. (1) נאמן הכשרות יהיה כפוף מקצועית להנחיית רב ב/ס בלבד בעת מילוי תפקידו זה.
- (2) בזמן הפיקוח על הכשרות לא יוטלו על נאמן הכשרות מטלות אחרות כלשהן למעט במצבי חירום, בהם יפעלו על פי נוהל שעת חירום 01-3008 – "הערכות רבנות שב"ס לשעת חירום".

נספח

הדרכה ובקרה

גורם ביצוע

11. נספח – דיווח נאמן כשרות.
12. רב בית הסוהר יקיים פעולות הדרכה לסגל בנושא שמירת השבתות והחגים וכן יבצע פעולות בקרה לקיום כללי פקודה זו.
13. בבית הסוהר - מפקד בית הסוהר.
אחריות מטה – הרב הראשי לשב"ס.
14. עדכונים קודמים: 21.2.05

נספח

תאריך: _____

רב בית הסוהר _____

דיווח השגחת כשרות

נושא	תקין/ לא תקין	הערות
ביקורת לפני כניסת שבת		
1. פלטות שבת מונחות על הכיריים		
2. התבשילים מונחים על הפלטה/ עגלת חימום ומבושלים כל צורכם		
3. עגלות החימום (יבשות) במצב שבת או מופעלות ע"י שעון שבת + כיסוי הכפתורים		
4. התנורים כבויים + כיסוי הכפתורים		
5. מקררים במצב שבת או המפסקים לחוצים ע"י מדבקה		
6. תמצית התה מוכנה או שסירי התה והקפה מונחים על הפלטות		
7. תאורה ומזגנים מופעלים ע"י שעון שבת		
ביקורת במהלך השבת		
1. לא הודלקו ראשי גז או חשמל מעבר למה שהודלק בערב שבת		
2. לא הוכנסו מאכלים לחימום בתוך הסירים שעל גבי הפלטות		
3. תבשילים לא חוממו על הפלטה במהלך השבת		
4. הכנת תה ע"י התמצית אך ורק בכלי שני		
5. מאכלים יבשים (שניצל, בורקס) חוממו כדין בתבנית יבשה ע"י הפלטה		
6. אי הכנת אוכל ושטיפת כלים משבת לחול		
7. אי חילול שבת כגון עישון, תאורה, מזגן, שטיפה, הפעלת כלים חשמליים שונים		
8. שטיפת כלים ע"י גוי בלבד		

זמני הביקורת: נאמן הכשרות יהיה נוכח בכל זמני חלוקת האוכל במשך השבת

לפני שבת	משעה:	משעה:
שבת בבוקר	משעה:	משעה:
שבת אחה"צ	משעה:	משעה:

שם הסוהר: _____ מ. א. _____: חתימה: _____

חתימת רב בית הסוהר: שם _____ חתימה _____

חתימת מפקד בית הסוהר _____ שם _____ חתימה _____

* עותק מהטופס יועבר לידיעת אחראי מטבח מידי יום א' בבוקר ע"י הסוהר נאמן כשרות.